

Actualisatie Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Camping De Helleborus te Groningen

COLOFON

BUREAU FAUNAX B.V.

Tijnjedyk 89

8936 AC Leeuwarden

+316 83 77 25 48

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Actualisatie quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Camping De Helleborus te Groningen

Leeuwarden, augustus 2022

In opdracht van:

Rho Adviseurs

Uitvoering:

Bureau FaunaX B.V.

Veldwerk en rapportage:

Mevr. A. Wieringa

Autorisatie:

Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:

Impressie van het plangebied

**© Bureau FaunaX B.V. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX B.V. (2022). Actualisatie Quickscan Wet natuurbescherming/ Rho Adviseurs/ Ontwikkeling Camping De
Helleborus te Groningen. Rapport 22192 Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.**

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeed bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

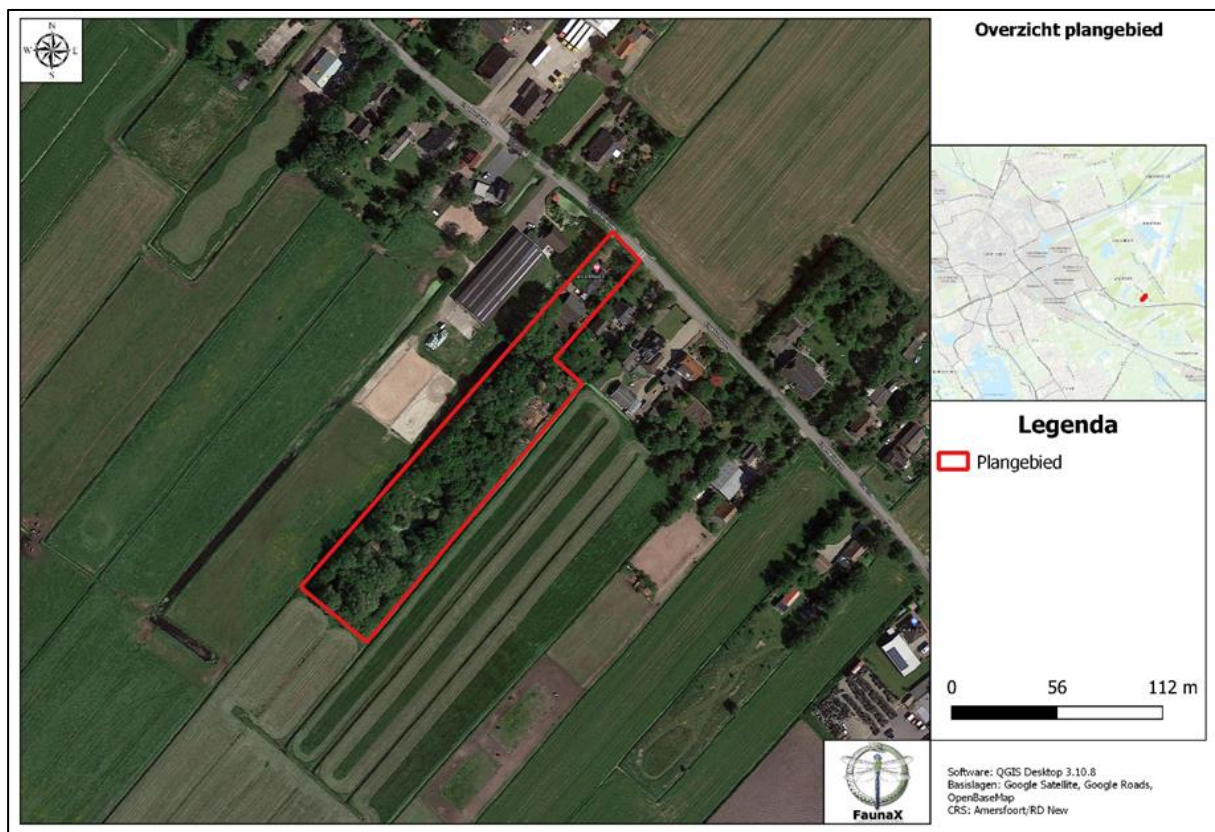
1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	6
2.1	Flora.....	6
2.2	Vogels	6
2.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	6
2.2.2	Overige (broed)vogelsoorten.....	8
2.3	Zoogdieren	8
2.3.1	Vleermuizen	8
2.3.2	Overige beschermde zoogdiersoorten	10
2.4	Reptielen & amfibieën.....	12
2.5	Vissen	13
2.6	Ongewervelden	13
2.7	Gebiedsbescherming.....	13
2.7.1	Stikstofgevoeligheid	13
2.8	Houtopstanden	14
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	15
3.1	Overzicht beschermde soorten	15
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	15
3.2.1	Algemene broedvogels	15
3.2.2	Jaarrond beschermde nesten (huismus)	15
3.2.3	Vleermuizen (verblijfplaatsen)	16
3.2.4	Zorgplicht	16
3.2.5	Vervolgstappen overige werkzaamheden	16
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	16
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	17
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
	Vogels en verstoring	- 1 -
	Vrijgestelde soorten provincie Groningen.....	- 1 -
	Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
	Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 2 -
	Wnb Gebiedsbescherming	- 2 -
	Natura 2000-gebieden	- 2 -
	Wnb Houtopstanden.....	- 2 -
	Natuur Netwerk Nederland/ Ecologische HoofdStructuur	- 3 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens diverse werkzaamheden uit te voeren ter ontwikkeling van camping De Helleborus te Groningen (figuur 1.1). Voor dit project is in 2017 en 2021 een quickscan uitgevoerd (Bureau Faunax, 2017 & 2021). Deze quickscans zijn sindsdien echter verouderd en dienen te worden geactualiseerd. In onderhavige rapportage worden de bevindingen en adviezen hiervan besproken. De quickscan uit 2021 wordt hierbij slechts als referentie gebruikt.

Omdat een deel van bovenstaande maatregelen een ruimtelijke ingreep betreft, dient een toetsing te worden uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). De verwachting is dat de Wnb in 2023 zal worden opgenomen in de Omgevingswet. De toetsing in het kader van de Wnb vindt eerst plaats in de vorm van een quickscan gebaseerd op het onderdeel soortbescherming. In het kader daarvan is door Bureau FaunaX B.V. een analyse gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer aanwezige beschermde natuurwaarden. Hierbij ligt de focus op flora en alle diergroepen waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied. Tevens is een inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen plannen op in de omgeving liggende beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en NNN/EHS) (onderdeel gebiedsbescherming).

Figuur 1.1. Het plangebied (rood omlijnd) te Groningen.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Rho Adviseurs heeft Bureau FaunaX B.V. het planvoornemen door middel van een ecologische quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (*expert judgement*). Een ecologische quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze quickscan is uitgevoerd op maandag 1 augustus 2022 en vond plaats onder zachte weersomstandigheden (17°C, windkracht 3, half bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Actualisatie

In 2022 heeft de provincie Groningen de lijst met vrijgestelde soorten aangepast (Provincie Groningen, 2021). Bij de aanpassing zijn drie soorten van lijst afgehaald en genieten nu nationale bescherming onder Art. 3.10 van de Wet natuurbescherming; dit betreffen bunzing, haas en hermelijn. Bij lopende projecten zal met terugwerkende kracht beoordeeld worden of de ruimtelijke ontwikkeling effecten heeft op waarden voor deze soorten binnen het plangebied. Dit rapport is een actualisatie van het rapport uit 2021 (Bureau Faunax, 2021).

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent NatuurNetwerk Nederland/Ecologische Hoofdstructuur, ganzengedooggebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

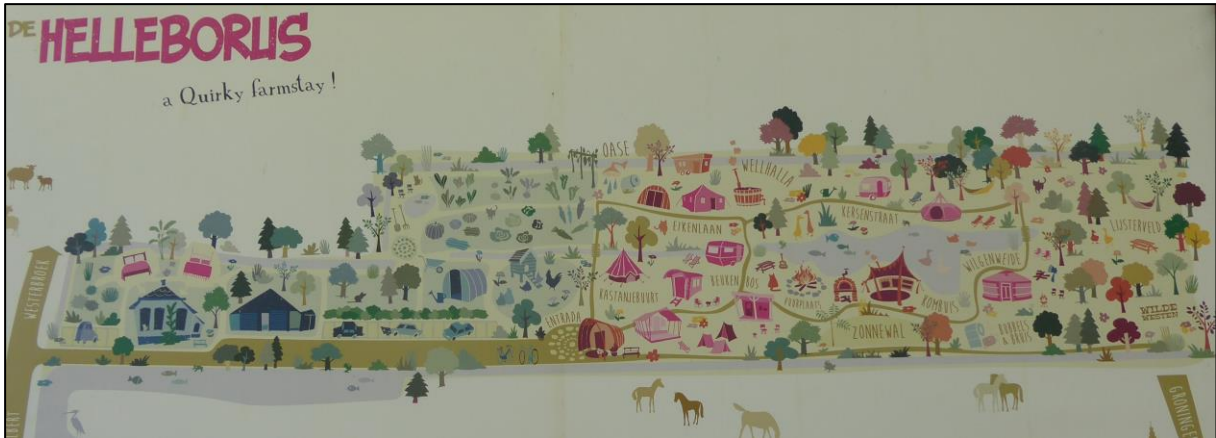
Het plangebied bevindt zich ten oosten van de bebouwde kom van Groningen en bestaat uit camping De Helleborus op het perceel Engelberterweg 96. Op het perceel bevinden zich momenteel een woonhuis, een schuur en een campingterrein (figuur 1.2). Het campingterrein wordt gekenmerkt door campingplaatsen en voorzieningen te midden van een bosperceel met een waterpartij die op meerdere punten wordt overbrugd. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door agrarisch gebied, doorkruist door sloten, evenals diverse plassen en bosschages.

Het planvoornemen bestaat uit drie onderdelen, waarvan twee nog in vooroverleg zijn (figuur 1.3). De werkzaamheden per onderdeel worden zo volledig mogelijk besproken binnen deze actualiserende quickscan.

- Allereerst is men voornemens diverse ontwikkelingen uit te voeren op de huidige campinggronden, waaronder het verleggen van een parkeerplaats, het rooien van (zieke) bomen (figuur 1.4-5) en het uitvoeren van diverse ontwikkelingswerkzaamheden aan een bestaande vijver en hierop aansluitende watergangen. De werkzaamheden aan de waterlichamen zijn reeds uitgevoerd.
- Ten tweede wordt de daklaag van de bestaande schuur vervangen en worden aan de noordzijde mogelijk ook diverse gevelwerkzaamheden uitgevoerd. Dit onderdeel is nog in vooroverleg.
- Ten slotte worden er mogelijk diverse dak- en gevelwerkzaamheden uitgevoerd aan de bestaande woning op het perceel. Dit onderdeel is tevens nog in vooroverleg.

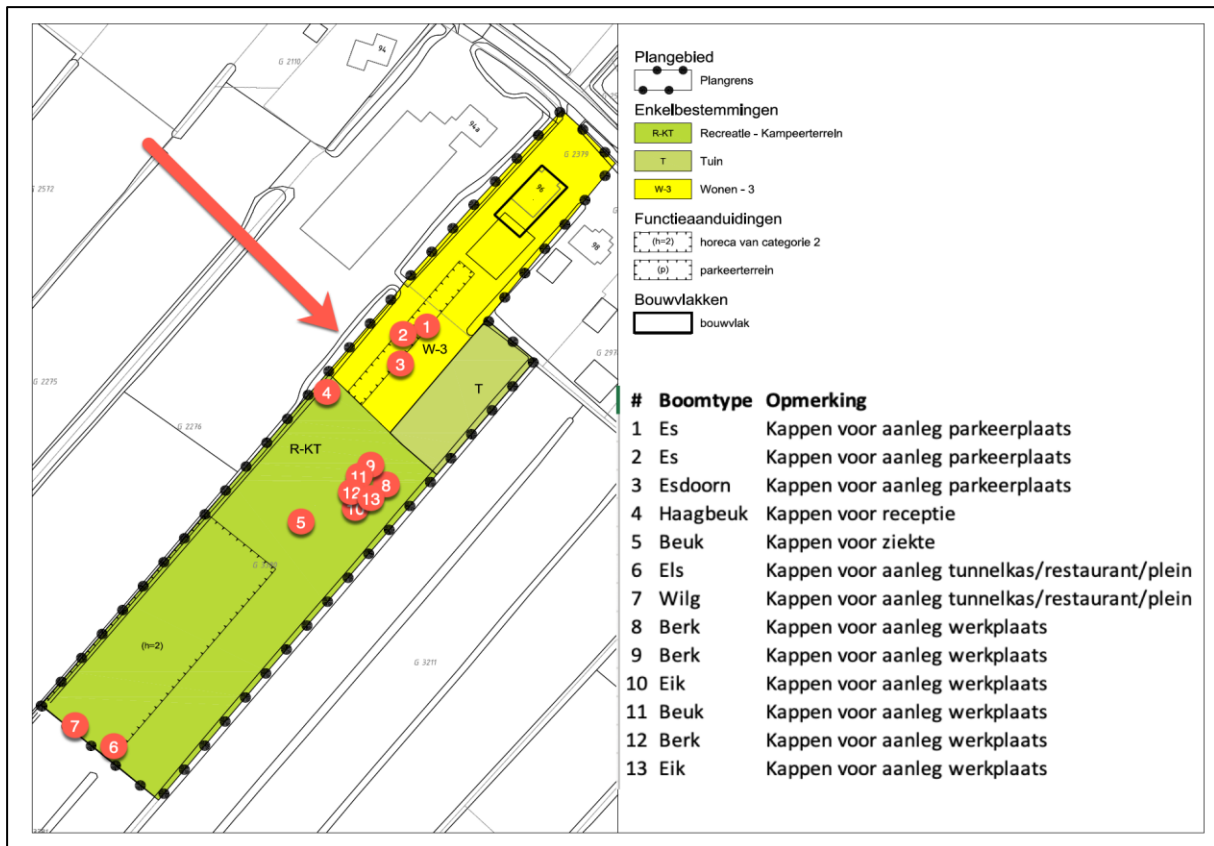
Figuur 1.2. Een impressie van de bebouwing binnen het plangebied te Groningen, met de schuur (links) en het woonhuis (rechts).

Figuur 1.3. Toekomstvisie plangebied.

Figuur 1.4. Impressie te kappen bomen binnen het plangebied.

Figuur 1.5. Kaart planvoornemen te rooien bomen binnen het plangebied (bron: Camping de Helleborus).

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Binnen het plangebied zijn, naast gecultiveerde plantensoorten, soorten aangetroffen zoals Engels raaigras, braam (spec.), varen, grote kattenstaart, pitrus, smalle en brede weegbree, paardenbloem, zachte ooievaarsbek en speenkruid (figuur 2.1). Het plangebied is vanwege voedselrijke habitateigenschappen ongeschikt voor beschermde flora en deze zijn ook niet aangetroffen.

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied.

- Op basis van de waargenomen soorten en de (habitat)eigenschappen van het plangebied is het voorkomen van beschermde plantensoorten uit te sluiten.

2.2 Vogels

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste provincies hanteren een lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten of horsten van roofvogels/uilen. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. In de te kappen bomen of de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn geen boomnesten aangetroffen. Het oude kraaiennest wat in de quickscan van 2021 is aangetroffen, is hoogstwaarschijnlijk uit de boom gewaaid en was tijdens de actualisatie niet meer aanwezig. De boom met het oude houtduifnest blijft met het planvoornemen behouden, maar ook dit nest is tijdens de actualisatie niet meer aangetroffen. Negatieve effecten op jaarrond beschermde boomnesten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Naast boomnesten is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van soorten die over het algemeen in gebouwen tot broeden komen, zoals de huismus, gierzwaluw en kerkuil.

Op de campinggronden bevinden zich geen permanente kunstmatige bouwwerken waarin ruimten zijn aangetroffen waar huismussen in tot broeden kunnen komen. Echter, de woning en de schuur zijn wel geschikt bevonden voor huismus nestplaatsen. De woning en de schuur beschikken over gegolfde dakplaten en/of golfplaten waar door ruimtes onder de (scheefliggende) pannen, bij nokpannen of andere ruimtes, nestgelegenheid aanwezig is voor huismus (figuur 2.2).

Daarnaast biedt het plangebied voldoende aan opgaand groen en stofbaden om het plangebied als functioneel leefgebied van de soort te kunnen beoordelen. Op basis hiervan kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen bij de woning en de schuur niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. Impressie aanwezige ruimtes bij de woning (boven) en de schuur (onder) waar o.a. huismussen kunnen verblijven.

Daarnaast biedt de woning onder de nokpannen mogelijkheden tot nestgelegenheid voor gierzwaluwen. De gierzwaluw is echter een soort die voornamelijk in steden broedt en een voorkeur heeft voor hoge panden. De woning ligt vrij afgelegen ten opzichte van omliggende woningen en het dak is aan de lage kant, waardoor het plangebied qua habitatgeschiktheid weinig aantrekkelijk is voor gierzwaluwen. Daarnaast zijn er uit de omgeving weinig waarnemingen bekend van deze soort (bron: NDFP), wat het onaannemelijk maakt dat zich in of in de omgeving van het plangebied een kolonie bevindt. Waarschijnlijk betreffen dit waarnemingen van foeragerende exemplaren. Op basis van zowel habitatgeschiktheid en verspreidingsgegevens kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde gierzwaluwnesten dan ook met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid op voorhand uitgesloten worden.

Ook is het plangebied gecontroleerd op de aanwezigheid van geschikte in- en uitvliegopeningen voor kerkuilen, waarvoor er geen geschikte openingen zijn aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van kerkuilen binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van jaarrond beschermde boomnesten, nesten van gierzwaluw en kerkuil binnen het plangebied kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de huismus in het woonhuis en de schuur kan niet op voorhand worden uitgesloten.

2.2.2 Overige (broed)vogelsoorten

Naast een lijst met jaarrond beschermde vogelnesten, hanteert de provincie Groningen de Europese richtlijnen van de Wet natuurbescherming en Vogelrichtlijn als basis. In essentie betekent dit dat alle essentiële nestlocaties een hogere mate van bescherming genieten, ook buiten het broedseizoen. Het gaat bijvoorbeeld om vogelsoorten die jaarlijks terugkeren naar een essentiële locatie waarvoor er in de omgeving geen alternatieven zijn.

Het plangebied biedt mogelijkheden voor diverse soorten broedvogels, in de bebouwing, oeverzones en beplanting. Aangezien voor soorten die in een dergelijk habitat tot broeden kunnen komen (los van de hierboven reeds behandelde soorten) in de omgeving voldoende alternatieven aanwezig zijn, kan het naar ons inziens op voorhand worden uitgesloten dat het plangebied essentieel broedgebied betreft. Tevens zal de beoogde kap van de bomen niet leiden tot een significante achteruitgang ten opzichte van het bosperceel.

Nesten van vogels die binnen het plangebied tot broeden komen, genieten daarom uitsluitend bescherming tijdens het broedseizoen. Met het beoogde planvoornemen zal waarschijnlijk broedgelegenheid binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden vallen dan wel verloren gaan. Hierbij kan worden gedacht aan nesten van soorten zoals spreeuw, merel en winterkoning. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op broedvogels waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen bescherming genieten, kunnen dan ook niet op voorhand worden uitgesloten.

- Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat zich binnen het plangebied/ de invloedssfeer van de werkzaamheden nestplaatsen bevinden van vogelsoorten waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd zijn.

2.3 Zoogdieren

2.3.1 Vleermuizen

Het plangebied is tijdens het veldbezoek beoordeeld op waarden voor vleermuizen. Hierbij is de nadruk gelegd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen. Ook is gekeken of essentiële vliegroutes van vleermuizen door of langs het plangebied kunnen lopen en of er sprake kan zijn van een essentieel foerageergebied. Zowel verblijfplaatsen als essentiële vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen genieten namelijk bescherming.

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. Deze elementen zijn ook binnen het plangebied aangetroffen. De woning en schuur zijn geschikt bevonden als verblijfplaats, door de aanwezige ruimtes bij het dak (figuur 2.2). De soorten die binnen de bebouwing kunnen verblijven zijn gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, grootoorvleermuis en baardvleermuis (bron: NDDF). Negatieve effecten van de werkzaamheden op vleermuisverblijfplaatsen in de woning en de schuur kunnen dan ook niet op voorhand uitgesloten worden.

In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of gaten die binnenin een boom zijn doorgerot als het gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken. Binnen de lijst met te kappen bomen zijn bomen aangetroffen met holten. Het gaat om een wilg en een berkenboom (figuur 1.5, respectievelijk nummer 7 en 9/12), zie figuur 2.3. In hoeverre de holten (vooral naar boven) zijn ingerot, bepaalt of deze geschikt zijn als vleermuisverblijfplaatsen, wat ogenschijnlijk het geval is. De boomholten kunnen door de in de omgeving voorkomende baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis gebruikt worden als verblijfplaats (bron: NDFF). Negatieve effecten van de werkzaamheden op vleermuisverblijfplaatsen in boomholten kunnen dan ook niet op voorhand uitgesloten worden.

Figuur 2.3. Impressie bomen (wilg nr.7 en berk nr. 9/12) waar vleermuizen kunnen verblijven.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen, kunnen ook vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen een beschermde status hebben als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een verblijfplaats. Als vliegroute worden, afhankelijk van de soort, rechtlijnige landschapselementen zoals waterlichamen, bosranden, bomenlanen of gebouwen gebruikt. En als foerageergebied worden, wederom afhankelijk van de soort, vooral groenstroken en waterlichamen (voedselaanbod insecten) gebruikt. De bomen binnen het plangebied zijn waarschijnlijk onderdeel van een vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen. Gezien de omgeving alternatieven biedt zoals de nabijgelegen Engelbertplas met omliggend bosperceel en de woningen langs de Engelberterweg, betreft het plangebied geen essentiële functie in dezen. Tevens zal het bosperceel binnen het plangebied met de beoogde kap niet significant in functie achteruit zal gaan en zal een vliegroute niet worden onderbroken.

- De aanwezigheid van essentiële vliegroutes en/of foerageergebied voor vleermuizen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten van de werkzaamheden op vleermuisverblijfplaatsen in de woning, de schuur en in boomholten binnen het plangebied kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.

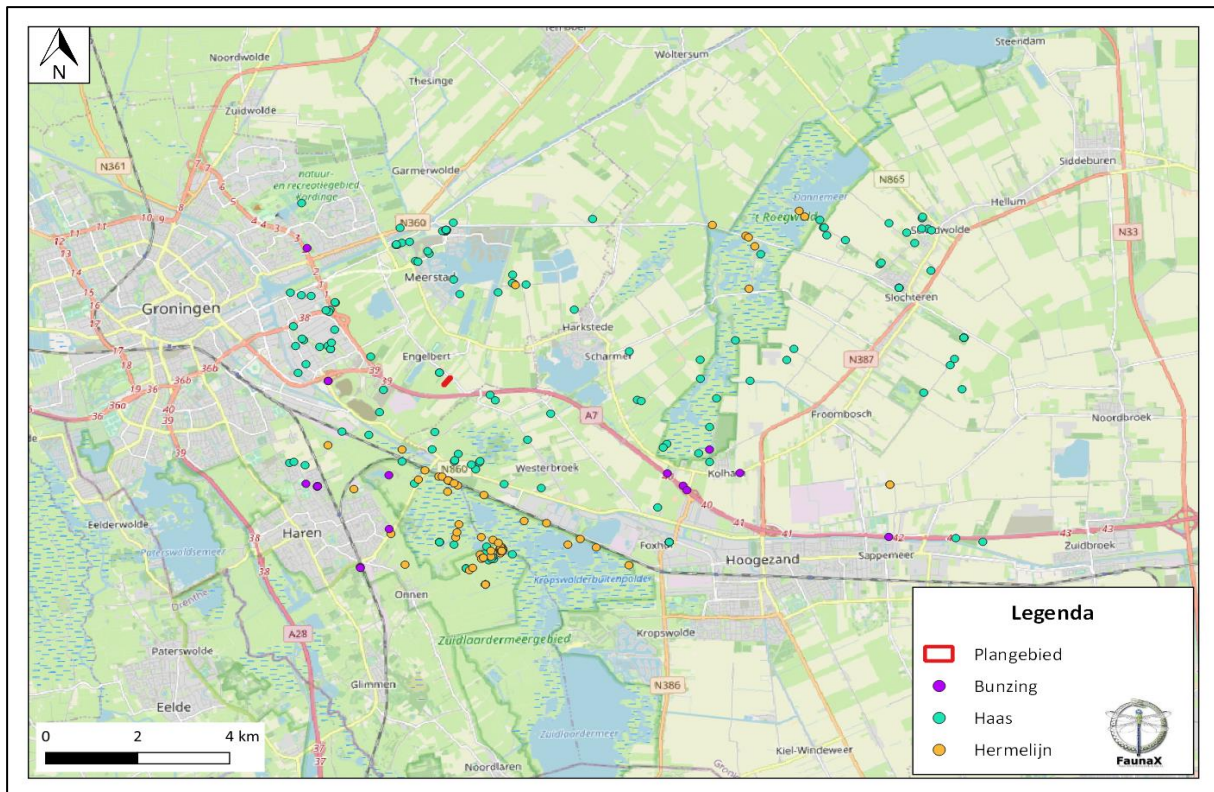
2.3.2 Overige beschermde zoogdiersoorten

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor overige beschermde zoogdiersoorten. De enige soorten die op basis van verspreiding én habitatvoorkeur redelijkerwijs binnen het plangebied voor kunnen komen zijn bunzing, haas, hermelijn, eekhoorn en waterspitsmuis (bron: NDFE).

Sinds maart 2022 zijn bunzing, haas en hermelijn van de lijst vrijgestelde soorten binnen provincie Groningen afgehaald (bron: provincie Groningen, 2021). Van alle drie de soorten zijn ook waarnemingen bekend uit de omgeving (figuur 2.4).

Het plangebied betreft een camping temidden een bosperceel omgeven door agrarische percelen. Bunzing en hermelijn hebben een habitatvoorkeur voor gebieden met hoge vegetatie van bijvoorbeeld houtwallen, ruderaal vegetatie of bospercelen vanwege de mate van dekking, verblijfmogelijkheden en voedselaanbod. Hier voldoet het plangebied aan. Echter verblijven deze schuwe soorten over het algemeen niet in de buurt van woonpercelen om zo contact met mensen te vermijden. Dit wordt eveneens bevestigd door het verspreidingsbeeld wat zich voornamelijk in natuurgebieden en buiten stedelijke gebieden concentreert. Tijdens het veldwerk zijn dan ook geen indicaties aangetroffen dat deze soorten in het plangebied verblijven. Op basis van de functie van het plangebied achten we de kans dat bunzing en hermelijn in het plangebied verblijven dusdanig klein dat we het niet realistisch achten om hier rekening mee te houden.

Hazen komen voornamelijk voor in kleinschalig gras- en bouwland, open veld als akkers en weilanden maar ook wel in open bos, heide en kwelders (bron: Zoogdierverseniging). Hazen maken geen diepe holen, maar ondiepe uithollingen (legers) in bosranden, windkeringen, ruigtezomen, onder heggen en ook in hoog gras of tussen de kluiten van een geploegde akker. Gezien het plangebied een bosperceel met omliggende agrarische percelen betreft, is het aannemelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het grotere leefgebied van deze soort. De beoogde werkzaamheden zullen echter geen gevolgen hebben voor het functioneren van het leefgebied van de soort. Tevens achten we de kans op verblijfplaatsen van haas binnen het plangebied door de functie van het plangebied en de menselijke bedrijvigheid dusdanig klein en onwaarschijnlijk dat we het niet realistisch achten om hiermee rekening te houden.

Figuur 2.4. Waarnemingen 2017 – 2022 van bunzing, haas en hermelijn in de omgeving van het plangebied (bron: NDFD).

Van de eekhoorn zijn er ook waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend (bron: NDFD). Het bosperceel is ten tijde van het veldbezoek gecontroleerd op waarden voor deze soort zoals grote boomnesten en deze zijn niet aangetroffen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op verblijfplaatsen van eekhoorn binnen het plangebied kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Waterspitsmuis waarnemingen uit de omgeving van het plangebied zijn voornamelijk gedaan aan de hand van braakballenonderzoek (bron: NDFD). Deze soort komt voornamelijk voor in ongerepte waterrijke gebieden, zoals de Onlanden. De watergangen rondom het plangebied kennen een dergelijke mate aan dekking van vegetatie wat het voor de waterspitsmuis geschikt leefgebied maakt. Echter de functie van het plangebied en de daarbij behorende menselijke bedrijvigheid maken het minder aannemelijk dat waterspitsmuis bij het plangebied zal verblijven. Tevens blijven de watergangen met het planvoornemen ongemoeid. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het leefgebied van de waterspitsmuis kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan de aanwezigheid van andere voorkomende beschermde zoogdiersoorten zoals das, bever, grote bosmuis, otter, boom- en steenmarter (bron: NDFD) op voorhand worden uitgesloten op basis van habitateigenschappen en/of verspreidingsgegevens. Binnen het plangebied kunnen wel andere, lichter beschermde zoogdieren voorkomen, zoals egel. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op verblijfplaatsen van overige beschermde zoogdiersoorten kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied kunnen wel andere 'licht' beschermde soorten voorkomen, zoals egel. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen & amfibieën

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen en amfibieën. Op basis van verspreidingsgegevens en habitateigenschappen kan het voorkomen van het leefgebied van beschermde reptielen binnen het plangebied op voorhand worden uitgesloten (bron: NDFF).

In de wijde omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de beschermde heikikker en poelkikker bekend (bron: NDFF). Deze soorten komen vooral voor in zonovergoten, oligotrofe wateren met voldoende watervegetatie zoals de Onnerpolder en het natuurgebied bij Waterhuizen. Van soortgelijk habitat is er binnen het plangebied geen sprake. De aanwezige watergangen zijn te voedselrijk en beschaduwd door het bosperceel om te dienen als voortplantingswater voor beschermde amfibieën. Het is daarom niet aannemelijk dat het plangebied voortplantingswater of landhabitat van deze soorten betreft. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het leefgebied van beschermde reptielen en amfibieën kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

Binnen het plangebied kunnen wel andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen, zoals bruine kikker. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van leefgebied van beschermde reptielen en amfibieën binnen en vlak buiten het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten, zoals bruine kikker geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.5 Vissen

Negatieve effecten van de werkzaamheden op habitat van de enige beschermde vissoort die in het gebied kan voorkomen, grote modderkruiper, kunnen op basis van habitateigenschappen en verspreidingsgegevens (bron: verspreidingsatlas/NDFF) op voorhand worden uitgesloten. Daarnaast worden er met het beoogde planvoornemen geen waterlichamen aangetast.

- Negatieve effecten op leefgebied van beschermde zoetwatervissen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.6 Ongewervelden

Het plangebied bevat geen waardplanten of watervegetatie die essentieel zijn bij de voortplanting van beschermde insecten of andere ongewervelden zoals de groene glazenmaker. Op basis hiervan kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde ongewervelden binnen het plangebied worden uitgesloten.

- Op basis van habitateigenschappen kan worden uitgesloten dat de werkzaamheden negatieve effecten zullen hebben op beschermde ongewervelden.

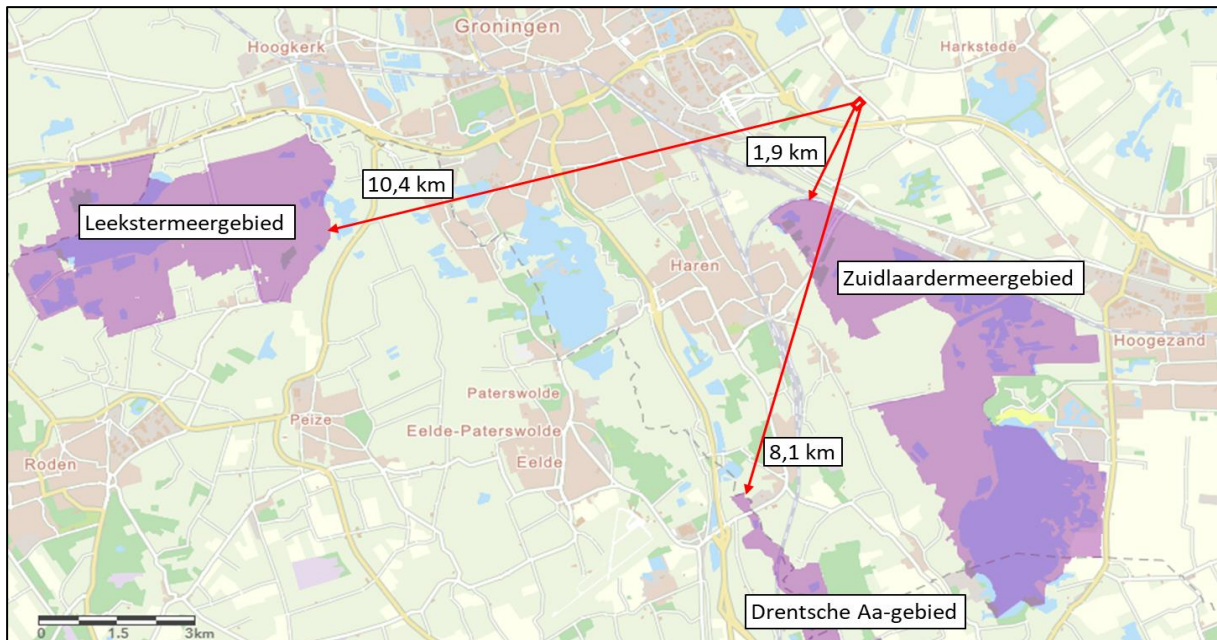
2.7 Gebiedsbescherming

Tijdens de bureaustudie zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied, zoals Natuur Netwerk Nederland (NNN, voormalig EHS), Natura 2000 of weidevogel-/akkervogelgebied of ganzenfoerageergebied (bron: Natuur kaarten Groningen). Een toetsing naar een mogelijk conflict tussen gebiedsbescherming en het initiatief is derhalve niet van toepassing.

- Het plangebied behoort niet tot gebieden ter bescherming van natuur en vogels aangewezen door de provincie. Een toetsing naar een mogelijk conflict tussen gebiedsbescherming en het initiatief is niet van toepassing.

2.7.1 Stikstofgevoeligheid

Binnen een straal van 15 km rondom het plangebied zijn Natura 2000-gebieden Zuidlaardermeergebied (1,9 km), Drentsche Aa-gebied (8,2 km) en Leekstermeergebied (10,1 km) te vinden, zie figuur 2.5. Alleen voor Drentsche Aa-gebied zijn stikstofgevoelige habitattypen aangewezen, zoals droge heiden, vochtige heiden (hogere zandgronden) en overgangs- en trilvenen. Door de voorwaarden waaraan bouw moet voldoen, zal tijdens de gebruiksfase van de nieuwe situatie de stikstofemissie evenveel of niet veel hoger liggen dan in de huidige situatie. Vanwege de kleine schaal van het planvoornemen en grote afstand tot stikstofgevoelige gebieden, zal de minimale stikstofemissie niet direct bijdragen aan het (verder) overschrijden van de kritische depositie waarden (KDW's) van deze habitattypen (bron: AERIUS calculator). Een AERIUS-berekening uitvoeren is naar ons inzicht dan ook niet van toepassing. De provincie Groningen is echter bevoegd gezag in dezen en bepaalt of het uitvoeren van een AERIUS berekening benodigd is voor de voortgang van dit project.

Figuur 2.5. Natura 2000-gebieden (paars) in de omgeving van het plangebied (rood) (bron: Natuur overzichtskaart Fryslân toegepast voor Groningen).

- Een Aerius-berekening in het kader van Natura 2000 is naar onze mening niet nodig.

2.8 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen de beoogde werkzaamheden worden er uitgaande van het planvoornemen zo'n 13/15 bomen (minder dan 10 are) buiten de bebouwde kom gekapt. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1. Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten het broedseizoen
Vogels (jaarrond beschermde nesten)	Huismus	Mogelijk	X				Nader onderzoek
Vleermuizen (verblijfplaatsen)	Diverse soorten	Mogelijk		X			Nader onderzoek
Vogels Zoogdieren Amfibieën	Algemeen voorkomende soorten	Mogelijk			X	X	Zorgplicht

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Het project kan naar ons inzien doorgang vinden binnen het kader van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

3.2.1 Algemene broedvogels

Het plangebied biedt mogelijkheden voor vogels om te broeden. Er kan op voorhand worden uitgesloten dat de te kappen bomen binnen het plangebied essentieel broedgebied betreffen of de kap significante gevolgen heeft op broedgebied. Nesten van broedende vogels genieten daarom uitsluitend tijdens het broedseizoen bescherming. Wij adviseren daarom om de werkzaamheden buiten de broedtijd uit te voeren. De broedtijd loopt grofweg van 15 maart – 15 juli. Er is echter geen standaard voor deze periode. Sommige soorten kunnen eerder of later in het jaar broeden. Wat van belang is, is of er een broedgeval is (deze zijn altijd beschermd) en of er sprake is van wezenlijke verstoring van het betreffende broedgeval. Eventueel kan tijdens de broedtijd gewerkt worden, dit dient dan te gebeuren onder begeleiding van een ecooloog.

3.2.2 Jaarrond beschermde nesten (huismus)

Het plangebied biedt broedmogelijkheden voor huismus en biedt daarnaast voldoende foerageermogelijkheden om het plangebied als geschikt functioneel leefgebied voor de huismus te beoordelen. Huismusverblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd en gaan door de werkzaamheden mogelijk verloren. Wij adviseren nader onderzoek uit te laten voeren om de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismussen binnen het plangebied vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient uitgevoerd te worden door middel van twee/vier veldbezoeken (conform datumgrenzen SOVON, 1 april – 15 mei/10 maart – 20 juni). Wanneer er jaarrond beschermde nesten van huismussen binnen het plangebied worden vastgesteld, dient er een ontheffing te worden aangevraagd voor deze soort. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.3 *Vleermuizen (verblijfplaatsen)*

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen onder de gegolfde dakpannen en dakplaten van het woonhuis en de schuur en in boomholten op de campinggronden kan niet op voorhand worden uitgesloten. Gezien het planvoornemen verbouw- en kapwerkzaamheden betreft, kunnen mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan. Wij adviseren daarom nader onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen om vast te stellen of vleermuizen (specifiek de soorten: baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis) daadwerkelijk gebruik maken van het plangebied als verblijfplaats. Dit dient te gebeuren aan de hand van veldbezoeken verspreid over de kraam- (15 mei – 15 juli, met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken) en de paarperiode (15 augustus – 1 oktober, met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken). De onderzoeksmethodiek is vastgelegd in het Vleermuisprotocol, opgesteld door het ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Indien er verblijfplaatsen van vleermuizen worden vastgesteld binnen de het plangebied, dient er voor de desbetreffende soort(en) een ontheffing te worden aangevraagd, welke in de regel wordt afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

3.2.4 *Zorgplicht*

Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in geval van schade aan deze soorten. Op deze soorten is wel de zorgplicht van toepassing. Deze kan tot uiting worden gebracht door zo te werken dat dieren de kans krijgen om te vluchten naar habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden of dieren (zoals vrijgestelde zoogdieren en amfibieën) naar een dergelijke habitat te verplaatsen. Voor de voorwaarden waaraan vrijstellingen moeten voldoen wordt verwezen naar Bijlage I.

3.2.5 *Vervolgstappen overige werkzaamheden*

Deze quickscan heeft enkel betrekking op het bosperceel van het plangebied en de daarbinnen te kappen bomen. Dit is slechts één onderdeel van de werkzaamheden. De overige werkzaamheden hebben betrekking op de bebouwing en zijn getoetst in een eerdere quickscan (Bureau FaunaX, 2021). Voor de overige werkzaamheden dient dat rapport te worden geraadpleegd omtrent effectbespreking en aanbevelingen met betrekking tot huismus en vleermuizen.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** Werken buiten het broedseizoen (grootweg 15 maart – 15 juli). Is dit niet mogelijk? → werken onder begeleiding van een ecooloog.
- **Huisumus:** nader onderzoek woonhuis & schuur.
- **Vleermuizen (verblijfplaatsen):** Nader onderzoek bebouwing & boomholten.
- **Licht beschermde en vrijgestelde soorten:** Naleven van de zorgplicht.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

AERIUS Calculator

<https://calculator.aerius.nl/calculator/>

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Bureau FaunaX (2017). Toetsing Wet natuurbescherming Engelberterweg 96 te Groningen. Rapport 16131, Bureau FaunaX, Gorredijk.

Bureau FaunaX (2021). Quickscan Wet natuurbescherming/Camping De Helleborus te Groningen. Rapport 21050. Bureau FaunaX, Leeuwarden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Natuur van Nederland 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Google maps

www.google.com/maps

Kaarten provinciale natuurbeheerplannen Bij12

<https://flamingo.bij12.nl/pnl-viewer/app/PNLNatuurbeheerplan>

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD)

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Natura 2000-gebieden Nederland

<https://www.natura2000.nl/gebieden/>

Natuur kaarten provincie Groningen

<https://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?url=https%3A%2F%2Fgeoservices.provinciegroening.nl%2Fserver%2Frest%2Fservices%2FLandelijkGebied%2FEcologieFloraFauna%2FMapServer&source=sd>

Natuur overzichtskaart provincie Fryslân toegepast op Groningen

<https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=eb4e12aa6eea4591af7cof48ef6def54&extent=120990,533762,221778,617075,28992>

Provincie Groningen (2021). Statenbesluit Actualisatie Omgevingsverordening, mei 2022.

RAVON

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

SOVON

<https://www.sovon.nl/nl>

Synbiosis

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=1&id=n2k19&topic=gevoeligheid>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Verspreidingsatlas Zoogdieren

<http://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Groningen

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Groningen vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Groningen is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6952.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Groningen.

<i>Zoogdieren</i>		<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Molmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Ondergrondse woelmuis	Bruine kikker
Dwergmuis	Rosse woelmuis	Gewone pad
Dwergspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis	Kleine watersalamander
Egel	Veldmuis	Meerkikker
Gewone bosspitsmuis	Vos	
Huisspitsmuis	Wezel	
Konijn	Woelrat	
Ree		

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Groningen, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen, niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De voor gemeenten belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels

ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Groningse gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover informatie bij de gemeente worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

Natuur Netwerk Nederland/ Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.